

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Yttrande över Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål (SOU 2021:46)

Sammanfattande synpunkter

Utredningen har föreslagit ett permanentande av försöksprojektet med Snabbare lagföring som bedrivits i Stockholm sedan 2018 och utökats till andra delar av landet under 2021. Åklagarmyndigheten har tidigare avgivit två yttranden angående Snabbare lagföring (till Ds 2017:36 och Ds 2018:9) och delar alltså uppfattningen att det är viktigt att utredningen och lagföringen av brottmål sker så snabbt som möjligt och att det finns anledning att förkorta handläggningstiderna i brottmål.

Snabbare lagföring har visat sig vara ett mycket bra hjälpmedel för att på ett rättssäkert sätt påskynda både utredning och lagföring av brott. Projektet har även medfört stora samverkansvinster mellan rättskedjans olika aktörer.

Åklagarmyndigheten välkomnar därför ett permanentande av Snabbare lagföring och vidhåller samtliga tillstyrkanden som lämnats i tidigare remissvar.

Vad gäller de nya förslag utredningen lämnat är Åklagarmyndigheten i allt väsentligt positiv till dem då de sammantaget medför en än mer ökad effektivitet utan att tumma på rättssäkerheten. Åklagarmyndigheten tillstyrker därför samtliga förslag förutom föreslagen ändring av 1 § förordningen (1994:1763) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.

Åklagarmyndigheten välkomnar särskilt förslagen om

- att förhandsgodkännanden ska ersätta det nuvarande fullmaktsförfarandet,

- att ta bort förbudet mot att utfärda strafföreläggande om i föreläggandet inte tas upp alla brott av den misstänkte vilka enligt åklagarens vetskap föreligger till bedömning,
- att sekretess ska gälla för uppgift i ärende om strafföreläggande om sekretess skulle ha gällt för uppgiften i domstol och
- att kostnaden för provtagning och analys av blod, urin och saliv som ska ersättas av den tilltalade ska bestämmas enligt en särskild taxa som baserar sig på en schablon.

Åklagarmyndigheten anser även att det är positivt att tydligare särskilja hanteringen av betalning och formellt godkännande av strafförelägganden, med längre frister för betalning av ett godkänt strafföreläggande.

Nedan följer Åklagarmyndighetens synpunkter i de delar utredningens förslag behöver problematiseras ytterligare samt i den del förslaget inte kan tillstyrkas.

1.12 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1763) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

Genom den föreslagna lydelsen, där hänvisningen till 15 § LUL tas bort, införs en huvudregel om underrättelse genom personligt sammanträffande vid samtliga strafförelägganden ”för brott som har begåtts av någon som inte har fyllt 18 år”. Enligt nuvarande lydelse finns en sådan skyldighet endast i de fall strafföreläggandet utfärdas med stöd av 15 § LUL. Sådana strafförelägganden utfärdas i princip aldrig sedan påföljden ungdomstjänst infördes.

Den föreslagna lydelsen medför därmed en ökad arbetsbörda i ett stort antal fall. Mot bakgrund av att frågan över huvud taget inte berörs i skrift i betänkandet kan även ifrågasättas om förändringen verkligen är avsedd.

5.6.4 Strafföreläggande ska kunna utfärdas samtidigt med ett villkorat åtalsbeslut

Åklagarmyndigheten är i huvudsak positiv till förslaget. Den föreslagna ändringen behöver ses tillsammans med de andra ändringarna som gäller strafförelägganden. I kombination torde dessa resultera i ett ökat antal strafförelägganden samt en ökad andel lagföring genom strafföreläggande. Följande kommentarer bör dock lämnas.

I betänkandet redogörs för de fördelar förslaget innebär; att åklagaren bara behöver sätta sig in i ärendet vid ett tillfälle och att det blir tydligare för den misstänkte vad konsekvensen av ett icke godkänt strafföreläggande blir, men

också att det blir ett visst merarbete i jämförelse med att utfärda strafföreläggande.

Merarbetet beror på att bevisningen måste anges i det villkorade åtalsbeslutet. Hur stort det merarbetet är varierar med ärendetypen. I huvuddelen av ärendena är bevisningen vanligtvis mycket begränsad. I andra ärenden, exempelvis med många olika brottsmisstankar, kan det vara ett större och mer tidsödande arbete att skriva en bevisuppgift. Då den föreslagna bestämmelsen är fakultativ, dvs. att åklagaren "får" välja ett villkorat åtalsbeslut, har åklagaren alltså ett möjlighet att utfärda ett ordinärt strafföreläggande, vilket är bra i framförallt de senare fallen.

Med anledning av reformen kommer det finnas behov av att internt på Åklagarmyndigheten ta fram styr- och stöddokument. Sannolikt kommer det dock trots detta ta tid att få fullt genomslag för reformen. Det finns en del som talar för att åklagare, även med möjligheten till ett villkorat åtalsbeslut, kommer att fortsätta utfärda strafföreläggande separat - när det finns förutsättningar att det kan komma att godkännas - respektive väcker åtal direkt, när det framstår som mindre sannolikt att ett strafföreläggande godkänns.

Vidare har lösningen med villkorat åtalsbeslut för närvarande inget tekniskt stöd utan ett sådant måste tillskapas för att genomföra förslaget i praktiken. Detta medför extra kostnader som inte ryms inom befintlig budget varför ett extra anslag är nödvändigt för förslaget genomförande. Åklagarmyndighetens uppfattning är alltså att kostnaderna för nödvändig it-utveckling uppgår till cirka 20 miljoner kronor.

Angående några av de övriga frågor som föreslås utredas vidare

3.6.2 Digitala kommunikationssätt

Åklagarmyndigheten instämmer med utredningen i att regeringen ska ge Polismyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa en möjlighet att använda säker e-post till enskilda och utan dröjsmål införa ett sådant system.

5.6.6 Enklare att godkänna ett strafföreläggande

Åklagarmyndigheten instämmer med utredningen i att digitala tjänster att godkänna och betala strafföreläggande bör utredas i åklagarväsendet. Ett sådant utredningsarbete kan dock komma att behöva extra budgetanslag för att kunna genomföras.

6.5 Behov av en straffrättslig reform vid straffmätning av böter

Åklagarmyndigheten instämmer med utredningen i att det kan finnas skäl att i ett annat sammanhang göra en översyn av de frågor som lyfts i avsnitt 6.5.

Detta yttrande har beslutats av riksåklagaren Petra Lundh efter föredragning av kammaråklagaren Malin Granström. I den slutliga handläggningen av ärendet har också rättschefen Marie-Louise Ollén och vice överåklagaren Magnus Johansson deltagit.

Petra Lundh

Malin Granström

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättsavdelningen

Biblioteket

Paula Ljunggren, chefssekreterare